

nizację i regulamin grup robót publicznych, a także nadzór nad tymi grupami.

Art. 19. Terenowe organy administracji państwowej składają raz do roku właściwym radom narodowym informacje w sprawach określonych w niniejszej ustawie. w tym zwłaszcza o liczbie osób wpisanych do ewidencji i do wykazu oraz o formach pomocy udzielonej tym osobom.

Art. 20. Kto:

- 1) nie dopełnia obowiązku określonego w art. 1 albo
- 2) nie stawia się na wezwanie organu administracji w myśl art. 4 ust. 3.

podlega karze ograniczenia wolności do 3 miesięcy lub grzywny.

Art. 21. 1. Kto, będąc wpisany do wykazu osób uporczywie uchylających się od pracy, nie dopełnia obo-

wiązku stawienia się na wezwanie organu administracji w celu złożenia oświadczenia o źródłach utrzymania,

podlega karze ograniczenia wolności do roku lub grzywny.

2. Kto wbrew obowiązkowi podjęcia robót na cele publiczne bez usprawiedliwionej przyczyny nie zgłasza się w określonym terminie i miejscu albo uchyla się od wykonywania tych robót,

podlega karze ograniczenia wolności do lat 2 lub grzywny.

Art. 22. O ukaraniu na podstawie art. 20 pkt 1 zawiadamia się organ administracji. Prawomocne orzeczenie o ukaraniu stanowi podstawę do wpisania osoby ukaranej do ewidencji, o której mowa w art. 3 ust. 1.

Art. 23. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1983 r.

Przewodniczący Rady Państwa: *H. Jabłoński*
Sekretarz Rady Państwa: *E. Duda*

230

USTAWA

z dnia 26 października 1982 r.

o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Uznając życie obywateli w trzeźwości za niezbędny warunek moralnego i materialnego dobra Narodu, stanowią się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne.

Art. 1. 1. Organy władzy i administracji państwowej są obowiązane do podejmowania działań zmierzających do ograniczania spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożywania, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożywania tych napojów, działania na rzecz trzeźwości w miejscu pracy, przeciwdziałania powstawaniu i usuwania następstw nadużywania alkoholu, a także wspierania działalności w tym zakresie organizacji społecznych i zakładów pracy.

2. Organy, o których mowa w ust. 1, popierają także tworzenie i rozwój organizacji społecznych, których celem jest krzewienie trzeźwości i abstynencji, oddziaływanie na osoby nadużywające alkoholu oraz udzielanie pomocy ich rodzinom, jak również zapewniają warunki sprzyjające działaniom tych organizacji.

3. Organy, o których mowa w ust. 1, współdziałają również z Kościołem Katolickim i innymi kościołami oraz związkami wyznaniowymi w zakresie wychowania w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi.

Art. 2. 1. Zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi wykonuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, w szczególności:

- 1) tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje powstrzymanie się od spożywania alkoholu,
- 2) działalność wychowawczą i informacyjną,

3) ustalanie odpowiedniego poziomu i właściwej struktury produkcji napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w kraju,

4) ograniczanie dostępności alkoholu,

5) leczenie i rehabilitację osób uzależnionych od alkoholu,

6) zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie.

2. Zadania, o których mowa w ust. 1, uwzględnia się w planach społeczno-gospodarczych.

Art. 3. 1. Przy Radzie Ministrów działa Komisja do Spraw Przeciwdziałania Alkoholizmowi jako organ doradczy i opiniodawczy Rady Ministrów i Prezesa Rady Ministrów. Do jej zadań należy ocena realizacji programów w zakresie wychowania w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi oraz opiniowanie projektów aktów prawnych z tego zakresu.

2. Komisja współdziała z organizacjami społecznymi, o których mowa w art. 1, oraz zapewnia ich udział w opracowywaniu opinii, ocen i wniosków.

3. Prezes Rady Ministrów powołuje przewodniczącego i jego zastępców oraz członków Komisji i nadaje regulamin określający szczegółowo zakres, organizację oraz tryb działania Komisji. Przewodniczącemu Komisji powołuje się spośród wiceprezesów Rady Ministrów.

Art. 4. 1. Przy terenowych organach administracji państwowej działają powoływane przez te organy komisje do spraw przeciwdziałania alkoholizmowi.

2. Do zadań komisji działających przy terenowych organach administracji państwowej stopnia wojewódzkiego należy planowanie, inicjowanie, koordynowanie i ocena działalności w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi na obszarze województwa.

3. Do zadań komisji działających przy terenowych organach administracji państwowej stopnia podstawowego

należy współdziałanie z innymi organami administracji państwowej i organizacjami społecznymi w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi, podejmowanie czynności zmierzających do objęcia leczeniem i rehabilitacją osób uzależnionych od alkoholu, udzielanie pomocy tym osobom i członkom ich rodzin oraz kierowanie, w trybie określonym w przepisach ustawy, na badania dotyczące ustalenia uzależnienia od alkoholu.

4. Minister Administracji, Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska w porozumieniu z Ministrami: Sprawiedliwości, Spraw Wewnętrznych oraz Zdrowia i Opieki Społecznej, w drodze rozporządzenia, określa tryb powoływania, skład i szczegółowy zakres działania komisji.

5. Minister Administracji, Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska w porozumieniu z Ministrami: Pracy, Płac i Spraw Socjalnych oraz Finansów, w drodze rozporządzenia, określa zasady finansowania działalności komisji.

Art. 5. Minister Oświaty i Wychowania uwzględnia problem trzeźwości i abstynencji wśród celów wychowania oraz zapewnia w programach nauczania wiedzę o szkodliwości alkoholizmu dla jednostki oraz w życiu rodzinnym i społecznym.

Art. 6. Ministrowie: Zdrowia i Opieki Społecznej oraz Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki, a także Oświaty i Wychowania zapewniają kształcenie niezbędnej liczby specjalistów z zakresu działalności profilaktycznej i leczniczej oraz podejmowanie badań nad alkoholem i związanymi z nim problemami.

Art. 7. Ministrowie: Kultury i Sztuki oraz Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki, Przewodniczący Komitetu do Spraw Radia i Telewizji „Polskie Radio i Telewizja” oraz inne właściwe organy i instytucje podejmują odpowiednie działania w zakresie rozwijania i popierania różnorodnych form działalności informacyjnej, kulturalnej i naukowej, mających na celu uświadamianie o szkodliwości nadużywania alkoholu dla jednostki oraz życia rodzinnego i społecznego, krzewienia trzeźwości i abstynencji oraz wykorzeniania szkodliwych zwyczajów i sposobów picia alkoholu.

Art. 8. 1. Rada Ministrów ustala na każdy rok plan sprzedaży napojów alkoholowych w kraju.

2. Plan, o którym mowa w ust. 1, powinien być dostosowany do zadań ograniczania spożycia napojów alkoholowych oraz kształtowania właściwej struktury ich spożycia.

Art. 9. 1. Dystrybucja, obrót i zbył napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży prowadzone są w kraju przez wyodrębnione przedsiębiorstwo państwowe.

2. Sprzedaż detaliczną napojów zawierających powyżej 4,5% alkoholu, przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży, prowadzi się w wyodrębnionych punktach sprzedaży.

3. Przedsiębiorstwo, o którym mowa w ust. 1, powołuje Minister Handlu Wewnętrznego i Usług w trybie przepisów o przedsiębiorstwach państwowych.

Art. 10. 1. Struktura cen napojów alkoholowych powinna wpływać na ograniczanie spożycia tych napojów, a w szczególności napojów zawierających powyżej 18%

alkoholu. Ceny tych napojów powinny być ustalane na poziomie wyprzedzającym wzrost dochodów ludności.

2. Sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia na miejscu następuje po cenach pokrywających koszty związane z tą sprzedażą, nie wyższych jednak niż o 25% ceny detalicznej, z wyłączeniem niektórych przedsiębiorstw turystycznych, które określa Przewodniczący Głównego Komitetu Turystyki w porozumieniu z Ministrem Handlu Wewnętrznego i Usług, Ministrem Finansów i Ministrem do Spraw Cen.

3. Zasady ustalania cen napojów alkoholowych oraz tryb rozliczeń przedsiębiorstw gastronomicznych w tym zakresie, w drodze rozporządzenia, określa Minister Handlu Wewnętrznego i Usług w porozumieniu z Ministrem Finansów i Ministrem do Spraw Cen.

4. Od wpływów pieniężnych ze sprzedaży napojów alkoholowych nie mogą zależeć oceny wyników działalności przedsiębiorstw ani też wynagrodzenia ich pracowników.

Art. 11. 1. Na wydatki związane z przeciwdziałaniem alkoholizmowi przeznaczane są corocznie z budżetu państwa środki w wysokości do 3% wartości sprzedaży w skali rocznej napojów alkoholowych, stosownie do corocznie ustalanych programów działania.

2. Środki te przeznaczone są w szczególności na leczenie odwykowe i jego rozwój oraz inne formy pomocy dla osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin, działalność informacyjną i wychowawczą, kształcenie specjalistów i prowadzenie badań naukowych nad alkoholem.

3. Rada Ministrów określa corocznie wysokość stawki procentowej i wskaźnik wydatków, o których mowa w ust. 1, na cele wymienione w tym przepisie.

Art. 12. 1. Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, określa liczbę punktów sprzedaży napojów alkoholowych w kraju proporcjonalnie do liczby mieszkańców, ustalając jednocześnie liczbę tych punktów na poszczególne województwa (miasta stopnia wojewódzkiego). Liczba punktów sprzedaży powinna być dostosowana do potrzeb ograniczania dostępności alkoholu.

2. Ustalenia liczby miejsc sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia na miejscu lub poza miejscem sprzedaży w miastach i gminach w ramach województwa dokonuje wojewoda (prezydent miasta stopnia wojewódzkiego) po zasięgnięciu opinii organizacji społecznych, o których mowa w art. 1, i po uzgodnieniu z właściwymi komisjami rady narodowej stopnia wojewódzkiego, a w miejscowościach, w których są rozmieszczone jednostki wojskowe, także po zasięgnięciu opinii właściwych dowódców garnizonów.

Art. 13. 1. Napoje alkoholowe dostarczają się do miejsc sprzedaży tylko w naczyniach zamkniętych, z oznaczeniem nazwy producenta, rodzaju i ilości napoju oraz jego mocy.

2. W miejscach sprzedaży napojów alkoholowych powinna być uwidoczniona informacja o szkodliwości spożywania alkoholu.

3. Zabrania się prowadzenia na obszarze kraju reklamy napojów alkoholowych.

Art. 14. 1. Zabrania się sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych;

- 1) na terenie szkół oraz innych zakładów i placówek oświatowo-wychowawczych, opiekuńczych i domów studenckich,
- 2) na terenie zakładów pracy oraz miejsc zbiorowego żywienia pracowników,
- 3) w miejscach i czasie masowych zgromadzeń,
- 4) w środkach i obiektach komunikacji krajowej,
- 5) w lokalach gastronomicznych i innych miejscach sprzedaży w godzinach od 6 do 13,
- 6) w obiektach zajmowanych przez organy wojskowe i spraw wewnętrznych, jak również w rejonie obiektów koszarowych i zakwaterowania przejściowego jednostek wojskowych.

2. Zabrania się sprzedaży, podawania i spożywania napojów zawierających więcej niż 18% alkoholu (z wyjątkiem koniaków i likierów) w kawiarniach i cukierniach.

3. Zabrania się sprzedaży, podawania i spożywania napojów zawierających więcej niż 13% alkoholu w ośrodkach szkoleniowych.

4. Zabrania się sprzedaży i podawania napojów zawierających więcej niż 18% alkoholu w domach wypoczynkowych.

5. Sprzedaż, podawanie i spożywanie napojów zawierających więcej niż 4,5% alkoholu może się odbywać na imprezach na otwartym powietrzu tylko za zezwoleniem.

6. W innych, nie wymienionych miejscach, ze względu na charakter obiektu lub miejsca, może być wprowadzony regulaminowy zakaz sprzedaży, podawania, spożywania oraz wnoszenia napojów alkoholowych.

7. Minister Komunikacji oraz Minister — Kierownik Urzędu Gospodarki Morskiej, w drodze rozporządzenia, określają zasady i warunki sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych na morskich statkach handlowych w żegludze międzynarodowej, w pociągach i samolotach komunikacji międzynarodowej oraz w międzynarodowych portach morskich i lotniczych.

8. Minister Spraw Zagranicznych określa wypadki i okoliczności, w których ze względu na zwyczaj międzynarodowe dopuszczalne jest podawanie i spożywanie nieznacznej ilości napojów alkoholowych.

Art. 15. Zabrania się sprzedaży i podawania napojów alkoholowych:

- 1) osobom, których zachowanie wskazuje, że znajdują się w stanie nietrzeźwości,
- 2) osobom do lat 18,
- 3) na kredyt lub pod zastaw.

Art. 16. 1. Zabrania się wnoszenia napojów alkoholowych na teren zakładów pracy, obiektów wymienionych w art. 14 ust. 1 pkt 6, jak również stadionów i innych obiektów, w których odbywają się masowe imprezy sportowe i rozrywkowe, a także obiektów lub miejsc objętych regulaminowym zakazem wnoszenia napojów alkoholowych.

2. Osoby posiadające przy sobie napoje alkoholowe mają obowiązek przekazania ich do depozytu pod rygorem niewpuszczenia bądź usunięcia z terenu obiektów lub miejsc, o których mowa w ust. 1.

3. Napoje alkoholowe wnoszone przez żołnierzy na teren obiektów wymienionych w art. 14 ust. 1 pkt 6 ulegają odebraniu i przepadkowi z mocy prawa.

4. Ministrowie Obrony Narodowej i Spraw Wewnętrznych, w porozumieniu z właściwymi ministrami, każdy w swoim zakresie działania, w drodze rozporządzeń, określają szczegółowe zasady i tryb postępowania w wypadkach, o których mowa w ust. 2 i 3, oraz wysokość opłaty za przechowanie napojów alkoholowych w depozycie.

Art. 17. 1. Kierownik zakładu pracy lub osoba przez niego upoważniona mają obowiązek niedopuszczenia do pracy pracownika, jeżeli zachodzi uzasadnione podejrzenie, że stawił się on do pracy w stanie po użyciu alkoholu albo spożywał alkohol w czasie pracy. Okoliczności stanowiące podstawę decyzji powinny być podane pracownikowi do wiadomości.

2. Uprawnienia kierownika zakładu pracy, o którym mowa w ust. 1, służą również organowi nadrzędnemu nad danym zakładem pracy oraz organowi uprawnionemu do przeprowadzenia kontroli zakładu pracy.

3. Na żądanie pracownika, o którym mowa w ust. 1, kierownik zakładu pracy lub osoba przez niego upoważniona jest obowiązana zapewnić przeprowadzenie badania stanu trzeźwości pracownika.

Art. 18. 1. Sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia na miejscu lub poza miejscem sprzedaży może być prowadzona tylko na podstawie zezwolenia wydanego przez właściwego wojewodę (prezydenta miasta stopnia wojewódzkiego) po zasięgnięciu opinii odpowiednich komisji rady narodowej stopnia wojewódzkiego oraz organizacji społecznych, o których mowa w art. 1, w granicach liczby punktów sprzedaży ustalonej dla danego województwa (miasta stopnia wojewódzkiego) zgodnie z art. 12 ust. 1.

2. Nie wydaje się zezwolenia na prowadzenie sprzedaży napojów alkoholowych w pobliżu szkół i innych placówek oświatowo-wychowawczych i opiekuńczych, obiektów kultu religijnego, domów studenckich, hoteli pracowniczych, zakładów opieki zdrowotnej i społecznej, izb wytrzeźwień, dworców kolejowych, autobusowych, lotniczych i portowych, zakładów przemysłowych, obiektów zajmowanych przez organy ścigania i wymiaru sprawiedliwości, zakładów dla nieletnich, zakładów karnych i aresztów śledczych oraz ośrodków przystosowania społecznego, obiektów wojskowych, sportowych, plaż, basenów i kąpielisk oraz innych miejsc masowych zgromadzeń.

3. Sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych w miejscach znajdujących się pod zarządem wojskowym lub jednostek organizacyjnych resortu spraw wewnętrznych — położonych poza obiektami wymienionymi w art. 14 ust. 1 pkt 6 — może być prowadzona jedynie za zezwoleniem, o którym mowa w ust. 1, a ponadto za zgodą organów wojskowych określonych przez Ministra Obrony Narodowej lub organów resortu spraw wewnętrznych określonych przez Ministra Spraw Wewnętrznych.

4. Przedstawiciele organizacji społecznych wymienionych w art. 1 mogą uczestniczyć w kontroli dotyczącej czasu, miejsca i warunków sprzedaży napojów alkoholowych na podstawie odpowiednich przepisów prawa.

5. Minister Handlu Wewnętrznego i Usług, w drodze rozporządzenia, określa szczegółowe zasady usytuowania

punktów sprzedaży napojów alkoholowych i tryb wydawania zezwoleń, o których mowa w ust. 1.

Art. 19. 1. Rada Ministrów, ze względu na bezpieczeństwo i porządek publiczny, w drodze rozporządzenia, może wprowadzać na czas określony na obszarze całego kraju albo jego części całkowity lub częściowy zakaz sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.

2. W sytuacjach wymagających niezwłocznego działania Rada Ministrów może wprowadzić zakaz, o którym mowa w ust. 1, w innym trybie.

Art. 20. 1. Rada Ministrów składa corocznie Sejmowi sprawozdanie z wykonania niniejszej ustawy.

2. Terenowe organy administracji państwowej składają corocznie właściwej radzie narodowej sprawozdanie z wykonania zadań wynikających z niniejszej ustawy.

Rozdział 2

Postępowanie w stosunku do osób nadużywających alkoholu.

Art. 21. 1. Leczenie odwykowe osób uzależnionych od alkoholu prowadzą stacjonarne i niestacjonarne zakłady lecznictwa odwykowego oraz zakłady podstawowej opieki zdrowotnej.

2. Poddanie się leczeniu odwykowemu jest dobrowolne. Wyjątki od tej zasady określa ustawa.

3. Świadczenia zakładów społecznych służby zdrowia na rzecz osób uzależnionych od alkoholu są w zakresie leczenia odwykowego bezpłatne.

Art. 22. 1. Wojewodowie (prezydenci miast stopnia wojewódzkiego) organizują na obszarze województwa (miasta stopnia wojewódzkiego) zakłady lecznictwa odwykowego oraz domy pomocy społecznej i zakłady pracy chronionej dla osób uzależnionych od alkoholu i inne zakłady udzielające pomocy osobom nadużywającym alkoholu.

2. Minister Zdrowia i Opieki Społecznej, w drodze rozporządzenia, określa:

- 1) organizację, zasady funkcjonowania i rodzaje zakładów lecznictwa odwykowego oraz domów pomocy społecznej dla osób uzależnionych od alkoholu, zasady udziału placówek podstawowej opieki zdrowotnej w sprawowaniu opieki nad uzależnionymi od alkoholu oraz zasady współdziałania w tym zakresie z instytucjami państwowymi i organizacjami społecznymi,
- 2) warunki, jakie powinny spełniać zakłady lecznicze dla takich osób, prowadzone poza zakładami społecznymi służby zdrowia,
- 3) regulaminy stacjonarnych zakładów lecznictwa odwykowego oraz domów pomocy społecznej dla osób uzależnionych od alkoholu, w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości.

Art. 23. 1. Osobom poddanym leczeniu odwykowemu udziela się w miarę potrzeby odpowiedniej pomocy w celu przeciwdziałania przyczynom powodującym konieczność takiego leczenia. Pomoc polega w szczególności na ułatwieniu zatrudnienia, zapewnieniu czasowego zakwaterowania i świadczeniach materialnych.

2. Pomoc powinna być w miarę potrzeby świadczona również rodzinom osób nadużywających alkoholu.

Art. 24. Osoby, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, uchylają się od pracy albo systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny, kieruje się na badanie przez biegłego w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego.

Art. 25. Na badanie, o którym mowa w art. 24, kieruje komisja do spraw przeciwdziałania alkoholizmowi właściwa według miejsca zamieszkania lub pobytu osoby, której postępowanie dotyczy, na jej wniosek lub z własnej inicjatywy.

Art. 26. 1. Osoby, o których mowa w art. 24, jeżeli uzależnione są od alkoholu, zobowiązać można do poddania się leczeniu w stacjonarnym lub niestacjonarnym zakładzie lecznictwa odwykowego.

2. O zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego orzeka sąd rejonowy właściwy według miejsca zamieszkania lub pobytu osoby, której postępowanie dotyczy, w postępowaniu nieprocesowym.

3. Sąd wszczyna postępowanie na wniosek komisji do spraw przeciwdziałania alkoholizmowi lub prokuratora. Do wniosku dołącza się zebraną dokumentację wraz z opinią biegłego, jeżeli badanie przez biegłego zostało przeprowadzone.

Art. 27. 1. W razie gdy w stosunku do osoby, której postępowanie dotyczy, brak jest opinii biegłego w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, sąd zarządza poddanie tej osoby odpowiednim badaniom.

2. Sąd może, jeżeli na podstawie opinii biegłego uzna to za niezbędne, zarządzić oddanie badanej osoby pod obserwację w zakładzie leczniczym na czas nie dłuższy niż 2 tygodnie. W wyjątkowych wypadkach, na wniosek zakładu, sąd może termin ten przedłużyć do 6 tygodni.

3. Przed wydaniem postanowienia sąd wysłuchuje osobę, której postępowanie dotyczy.

4. Na postanowienie zarządzające oddanie pod obserwację do zakładu przysługuje zażalenie.

Art. 28. 1. W razie zarządzenia przez sąd badania przez biegłego lub oddania pod obserwację w zakładzie leczniczym osoba, której postępowanie dotyczy, obowiązana jest poddać się badaniom psychologicznym i psychiatrycznym oraz zabiegom niezbędnym do wykonania podstawowych badań laboratoryjnych pod warunkiem, że dokonywane są przez uprawnionych do tego pracowników służby zdrowia z zachowaniem wskazań wiedzy lekarskiej i nie zagrażają zdrowiu tej osoby.

2. Minister Zdrowia i Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości, w drodze rozporządzenia, określa tryb powoływania biegłych, zasady sporządzania opinii oraz warunki i sposób dokonywania badań, o których mowa w ust. 1.

Art. 29. Orzeczenie o obowiązku poddania się leczeniu zapada po przeprowadzeniu rozprawy, która powinna odbyć się w terminie jednego miesiąca od dnia wpływu wniosku.

Art. 30. W razie nie usprawiedliwionego niestawienia na rozprawę lub uchylania się od zarządzanego

poddania się badaniu przez biegłego albo obserwacji w zakładzie leczniczym sąd może zarządzić przymusowe doprowadzenie przez organ Milicji Obywatelskiej.

Art. 31. 1. Orzekając o obowiązku poddania się leczeniu sąd może ustanowić na czas trwania tego obowiązku nadzór kuratora.

2. Osoba, wobec której ustanowiony został nadzór, ma obowiązek stawiania się na wezwanie sądu lub kuratora i wykonywania ich poleceń, dotyczących takiego postępowania w okresie nadzoru, które może się przyczynić do skrócenia czasu trwania obowiązku poddania się leczeniu.

3. Minister Sprawiedliwości oraz Minister Zdrowia i Opieki Społecznej, w drodze rozporządzenia, określają szczegółowe zasady i tryb wykonywania nadzoru, o którym mowa w ust. 1.

Art. 32. 1. Sąd wzywa osobę, w stosunku do której orzeczony został prawomocnie obowiązek poddania się leczeniu odwykowemu, do stawienia się dobrowolnie w oznaczonym dniu we wskazanym zakładzie lecznictwa odwykowego w celu poddania się leczeniu, z zagrożeniem zastosowania przymusu w wypadku uchylenia się od wykonania tego obowiązku.

2. Osoba, w stosunku do której orzeczony został obowiązek poddania się leczeniu odwykowemu, związanemu z pobytem w stacjonarnym zakładzie lecznictwa odwykowego, nie może opuścić terenu tego zakładu bez zezwolenia kierownika zakładu.

3. Sąd zarządza przymusowe doprowadzenie do zakładu leczniczego osoby uchylającej się od wykonania obowiązków, o których mowa w ust. 1 i 2, przez organ Milicji Obywatelskiej.

Art. 33. 1. Milicja Obywatelska wykonując zarządzenie o przymusowym doprowadzeniu osób, o których mowa w art. 30 i 32 ust. 3, ma prawo ich zatrzymania tylko w niezbędnych wypadkach i na czas konieczny do wykonania zarządzenia.

2. Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrami Sprawiedliwości oraz Zdrowia i Opieki Społecznej, w drodze rozporządzenia, określa zasady i tryb doprowadzania osób, o których mowa w ust. 1.

Art. 34. 1. Obowiązek poddania się leczeniu trwa tak długo, jak tego wymaga cel leczenia, nie dłużej jednak niż 2 lata od chwili uprawomocnienia się postanowienia.

2. W czasie trwania obowiązku poddania się leczeniu sąd może na wniosek kuratora, po zasięgnięciu opinii zakładu leczącego, bądź na wniosek zakładu leczącego zmieniać postanowienia w zakresie rodzaju zakładu leczenia odwykowego.

3. W czasie trwania obowiązku poddania się leczeniu stacjonarny zakład leczący może ze względów leczniczych skierować osobę zobowiązaną do innego zakładu w celu kontynuowania leczenia odwykowego, powiadamiając o tym sąd.

4. O ustaniu obowiązku poddania się leczeniu przed upływem okresu wskazanego w ust. 1 decyduje sąd na wniosek osoby zobowiązanej, zakładu leczącego, kuratora, prokuratora lub z urzędu, po zasięgnięciu opinii zakładu, w którym osoba leczona przebywa.

5. W wypadku ustania obowiązku poddania się leczeniu ponowne zastosowanie tego obowiązku wobec tej

samej osoby nie może nastąpić przed upływem 3 miesięcy od jego ustania.

Art. 35. 1. Sąd, który nałożył na osobę uzależnioną od alkoholu obowiązek poddania się leczeniu odwykowemu, jeśli uzna, że na skutek takiego uzależnienia zaistnieje potrzeba całkowitego ubezwłasnowolnienia tej osoby — zawiadamia o tym właściwego prokuratora.

2. W razie orzeczenia ubezwłasnowolnienia sąd opiekuńczy, określając sposób wykonywania opieki, orzeka o umieszczeniu tej osoby w domu pomocy społecznej dla osób uzależnionych od alkoholu, chyba że zachodzi możliwość objęcia tej osoby inną stałą opieką.

3. Do obowiązków opiekuna osoby ubezwłasnowolnionej stosuje się odpowiednio również przepisy dotyczące obowiązków kuratora, o którym mowa w art. 31.

Art. 36. 1. Do stacjonarnego zakładu leczniczego i domu pomocy społecznej ma prawo wstępu o każdej porze sędzia w celu kontroli legalności skierowania i przebywania w takim zakładzie lub domu osób, na które został nałożony obowiązek poddania się leczeniu odwykowemu, oraz warunków, w jakich osoby te przebywają.

2. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Zdrowia i Opieki Społecznej określa szczegółowe zasady i tryb sprawowania kontroli, o której mowa w ust. 1.

3. Przepisy ust. 1 i 2 nie naruszają w tym zakresie ustawowych uprawnień prokuratora.

Art. 37. 1. Osoby umieszczone w zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich, uzależnione od alkoholu, mają obowiązek poddania się zarządzonemu leczeniu odwykowemu.

2. Leczenie odwykowe zarządza administracja zakładu lub schroniska w stosunku do małoletniego za zgodą przedstawiciela ustawowego, a w razie jej braku, jak również w stosunku do osoby pełnoletniej — za zezwoleniem sądu wykonującego orzeczenie, wydanym po zasięgnięciu opinii biegłego.

3. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Zdrowia i Opieki Społecznej, w drodze rozporządzenia, określa szczegółowe zasady i tryb postępowania w przedmiocie leczenia odwykowego osób, o których mowa w ust. 1.

Art. 38. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Zdrowia i Opieki Społecznej, w drodze rozporządzenia, określa zasady i tryb postępowania w przedmiocie leczenia odwykowego osób umieszczonych w zakładach karnych, aresztach śledczych i ośrodkach przystosowania społecznego.

Art. 39. 1. Organy administracji państwowej stopnia podstawowego w miastach liczących ponad 50.000 mieszkańców organizują i prowadzą izby wytrzeźwień.

2. Rada narodowa stopnia wojewódzkiego może obowiązek, o którym mowa w ust. 1, rozciągnąć na inne miasta.

Art. 40. 1. Osoby w stanie nietrzeźwości, które zachowaniem swoim dają powód do zgorzenia w miejscu publicznym lub w zakładzie pracy, znajdują się w okolicznościach zagrażających ich życiu lub zdrowiu albo zagrażają życiu lub zdrowiu innych osób, mogą zostać doprowadzone do izby wytrzeźwień lub zakładu społecz-

nego służby zdrowia albo do miejsca zamieszkania lub pobytu.

2. W razie braku izby wytrzeźwień osoby takie mogą być doprowadzone do jednostki Milicji Obywatelskiej.

3. Osoby doprowadzone do izby wytrzeźwień lub jednostki Milicji Obywatelskiej pozostają tam aż do wytrzeźwienia, nie dłużej niż 24 godziny. Osoby do lat 18 umieszcza się w odrębnych pomieszczeniach, oddzielnie od osób dorosłych.

4. Jeżeli osoba, o której mowa w ust. 1, jest żołnierzem, przekazuje się ją właściwemu organowi wojskowemu.

5. O wypadkach uzasadniających wszczęcie postępowania o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu zawiadamia się niezwłocznie właściwą komisję do spraw przeciwdziałania alkoholizmowi.

6. O umieszczeniu w izbie wytrzeźwień małoletnich zawiadamia się ich rodziców lub opiekunów oraz sąd opiekuńczy.

Art. 41. 1. Napoje alkoholowe znajdujące się przy osobach, o których mowa w art. 40 ust. 1, ulegają przekazowi z mocy prawa.

2. Pieniądze oraz inne przedmioty wartościowe znajdujące się przy tych osobach zatrzymuje się w depozycie.

3. Z depozytów pieniężnych izby wytrzeźwień mogą potrącać swe należności z tytułu opłat związanych z pobytem w izbie.

4. Na innych przedmiotach zatrzymanych w depozycie izbom wytrzeźwień służy ustawowe prawo zastawu celem zabezpieczenia tych należności.

Art. 42. Minister Administracji, Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska w porozumieniu z Ministrami Spraw Wewnętrznych oraz Zdrowia i Opieki Społecznej, w drodze rozporządzenia, określa tryb doprowadzania osób, o których mowa w art. 40, organizację izb wytrzeźwień i zakres opieki zdrowotnej oraz zasady ustalania opłat związanych z doprowadzeniem i pobytem w izbie wytrzeźwień lub w jednostce Milicji Obywatelskiej.

Rozdział 3

Przepisy karne.

Art. 43. 1. Kto sprzedaje lub podaje napoje alkoholowe w wypadkach, kiedy to jest zabronione, albo bez wymaganego zezwolenia lub wbrew jego warunkom,

podlega karze pozbawienia wolności do lat 2, ograniczenia wolności albo grzywny.

2. Tej samej karze podlega kierownik zakładu handlowego lub gastronomicznego, który nie dopełnia obowiązku nadzoru i przez to dopuszcza do popełnienia w tym zakładzie przestępstwa określonego w ust. 1.

3. Kto spożywa napoje alkoholowe wbrew zakazom określonym w art. 14 ust. 1—6 albo kto nabywa lub spożywa napoje alkoholowe w miejscach nielegalnej sprzedaży, albo spożywa napoje alkoholowe przyniesione przez siebie lub inną osobę w miejscach wyznaczonych do ich sprzedaży lub podawania,

podlega karze ograniczenia wolności do 3 miesięcy albo grzywny.

4. Usiłowanie wykroczenia określonego w ust. 3 jest karalne.

Art. 44. Kto wbrew szczególnemu obowiązkowi nadzoru dopuszcza do sprzedawania, podawania lub spożywania napojów alkoholowych na terenie zakładu pracy, jak również powziąwszy wiadomość o sprzedawaniu, podawaniu lub spożywaniu na terenie zakładu pracy takich napojów nie podejmie prawem przewidzianego postępowania,

podlega karze pozbawienia wolności do lat 2, ograniczenia wolności albo grzywny.

Art. 45. Kto wbrew postanowieniem zawartym w art. 13:

- 1) dostarcza napoje alkoholowe do miejsc sprzedaży,
  - 2) nie uwidacznia informacji o szkodliwości spożywania alkoholu,
  - 3) prowadzi reklamę napojów alkoholowych,
- podlega karze grzywny do 20.000 zł.

Art. 46. 1. Napojem alkoholowym jest produkt przeznaczony do spożycia, zawierający alkohol etylowy w stężeniu przekraczającym 1,5‰.

2. Stan po użyciu alkoholu zachodzi, gdy stężenie alkoholu we krwi wynosi powyżej 0,2‰ do 0,5‰.

3. Stan nietrzeźwości zachodzi, gdy stężenie alkoholu we krwi przekracza 0,5‰.

Art. 47. 1. Jeżeli zachodzi podejrzenie, że przestępstwo lub wykroczenie zostało popełnione po spożyciu alkoholu, osoba podejrzana może być poddana badaniu koniecznemu do ustalenia zawartości alkoholu w organizmie, w szczególności zabiegowi pobrania krwi. Zabiegu pobrania krwi dokonuje fachowy pracownik służby zdrowia.

2. Minister Zdrowia i Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrami: Sprawiedliwości, Spraw Wewnętrznych oraz Pracy, Plac i Spraw Socjalnych, w drodze rozporządzenia, określa warunki i sposób dokonywania badań, o których mowa w ust. 1 i w art. 17 ust. 3.

Rozdział 4

Przepisy przejściowe i końcowe.

Art. 48. 1. Przez użyte w dotychczasowych przepisach określenie „stan wskazujący na użycie alkoholu” rozumie się stan po użyciu alkoholu.

2. Dotychczasowe orzeczenia o przymusie leczenia, wydane na podstawie ustawy z dnia 10 grudnia 1959 r. o zwalczaniu alkoholizmu, uznaje się za orzeczenia dotyczące poddania się obowiązkowi leczenia w rozumieniu niniejszej ustawy.

Art. 49. Traci moc ustawa z dnia 10 grudnia 1959 r. o zwalczaniu alkoholizmu (Dz. U. Nr 69, poz. 434, z 1969 r. Nr 13, poz. 95 i z 1971 r. Nr 12, poz. 115).

Art. 50. 1. Do czasu wydania przepisów wykonawczych na podstawie niniejszej ustawy zachowują moc dotychczasowe przepisy, nie dłużej jednak niż przez 6 miesięcy od dnia wejścia w życie tej ustawy.

2. Akty wykonawcze do niniejszej ustawy wymagają zaopiniowania przez właściwe komisje sejmowe.

Art. 51. Ustawa wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia jej ogłoszenia.

Przewodniczący Rady Państwa: *H. Jabłoński*
Sekretarz Rady Państwa: *E. Duda*